

Danskernes holdning til FN som garanti for fred (1946)

Kildeopgave om danskernes forventninger til at FN kunne spille en rolle i verden og afværge krige. Danmark var med fra starten i 1945.

I denne meningsmåling fra Gallup i 1946, skal danskerne besvare en række spørgsmål om, hvorvidt stormagterne kunne enes efter oprettelsen af FN.

Kilde 1 (Gallup):

ER DER HAAB OM, AT DE TRE STORE KAN FINDE HINANDEN?

Halvdelen af Danskerne synes ikke at have det.

De forenede Nationers første Plenarmøde er blevet aabnet i London, og det lille Danmark har ogsaa faaet Lov at være med. De ni Maaneder efter Kapitulationen har ikke skabt "De forenede Nationer". Planerne til denne Verdensorganisation for Fred og internationalt Samarbejde laa parate inden den Tid; men det trekvarte aar, der er gaaet, er blevet saa plettet med utilfredsstillende Konferencer, at det eneste Menigmand synes at kunne forstaa er, at man tilsyneladende blot er blevet enige om at være uenige, og at en lille Nation i hver Fald ikke faar noget at skulle have sagt. Hele Menneskeheden ønsker Fred og ikke andet end Fred, men en god Del af den er mistrøstig over Udsigterne.

Dansk Gallup Institut har talt med den danske Befolkning om dette Ønske og Haab og søgt at lodde Fornemmelsen overfor Muligheden af, at de tre Stormagter, der hidtil har bestemt det hele og ikke vist nogen udpræget Samdrægtighed i Synspunkter, virkelig skulde kunne finde hinanden i fredeligt Samarbejde. Undersøgelsen fandt Sted efter den mislykkede Londonkonference og umiddelbart inden Moskvakonferencen, der blev udnævnt til at være en Sukces, men der er Grund til at tro, at Resultatet ikke vilde være blevet stort anderledes, hvis man havde spurgt idag.

De ældre tror langt mere end de yngre paa Samarbejde.

I hele Landet erklærede 43% deres Forvisning om, at Stormagterne nok skulde finde hinanden, medens 27% intet Haab havde i den Retning, og 30% hverken kunde svare Ja eller Nej til Forespørgslen. Der var lidt flere udtalte Pessimister blandt Mænd end blandt Kvinder (29% mod 24%) og ogsaa flere i de bredere Befolkningslag end blandt de økonomisk velsituerede. Optimisterne udgjorde to Trediedele af de Bedrestillede (67%) mod kun 44% i Middelstanden og 42% blandt de smaa Indtægter. Optimisterne var ejendommeligt nok ogsaa mere end dobbelt saa talrige som Pessimisterne blandt de ældre (over 35 Aar), medens de Unge saa ganske anderledes skeptisk paa Udviklingen. I Alderen 19-24 Aar balancerede de to Synspunkter omtrent hinanden.

Hvad tænker Pessimisterne?

Der er altsaa saaledes hen ved en Trediedel, som ikke har nogen Mening om Spørgsmaalet og over en Fjerdedel, som er af den Opfattelse, at de tre Store aldrig vil kunne gaa i Spænd sammen. Denne

Fjerdedel er af Gallup Institutet yderligere blevet anmodet om en Begrundelse af deres Synspunkt. Svarene er mange og varierede, men enkelte forekommer dog med saa stor Hyppighed, at de kan klassificeres som følger:

Ingen kan enes	34 Pct.
Tvivler paa Rusland	16 "
Ikke samme Ideer	13 "
Amerika er for stærkt interesseret i Penge	8 "
Kapitalismen kan ikke enes mod Rusland	6 "
Rusland vil for meget	5 "
Rusland ulig de andre	4 "
Indbyrdes bange for hinanden	2 "
Andet	12 "

I fortolkningen af undersøgelsen, som er oven over selve tallene, skrives der om bl.a. alder og uddannelse.

- Hvad var gældende for den ældre og yngre del af befolkningen?
- Hvilken indflydelse har uddannelsesniveau på svarene?

Fra faktalink.dk om Danmarks optagelse i FN:

I 1945 blev Danmark medlem af den nye, kollektive sikkerhedsorganisation, Forenede Nationer (FN). FN skulle, som der stod i indledningen i FN-pagten "frelse kommende generationer fra krigens svøbe". Det skulle ske på grundlag af international ret og kollektiv sikkerhed. Internationale konflikter skulle løses ved forhandling og mægling, og kun kollektive, internationale militære operationer med FN-mandat var legitime. Hermed var FN ramme for udviklingen af en ny, internationalistisk verdensorden som alternativ til den traditionelle magtpolitik.

For Danmark var medlemskabet i første omgang ideelt fra en realpolitisk betragtning. I forbindelse med dannelsen af befrielsesregeringen i maj 1945 var det et krav fra modstandsbevægelsen, at politikerne gjorde op med den traditionelle neutralitetspolitik, der blev set som en central årsag til, at Danmark var blevet besat i april 1940. Samtidig var der allerede begyndende uenigheder mellem USA og Sovjetunionen og dermed grundlag for en dansk balancegang mellem de stridende blokke. I den situation kom dannelsen af FN de danske politikere til undsætning. Med medlemskabet af FN kunne de imødekomme det indenrigspolitiske hensyn til modstandsbevægelsen og forsøget på at balancere de udenrigspolitiske hensyn til østblokken og vestblokken.